

Két évvel ezelőtt kezdtem el Ludányhalászi 1741-1897 között keletkezett egyházi anyakönyvi bejegyzéseinek Excel táblázatba való rögzítését, mely most a Tisztelt Érdeklődők számára is elérhetővé vált. Munkám során többféle nehézségbe is ütköztem, mely egy ilyen vállalkozásnak – mondhatjuk – természetes velejárói. Elsőként említem itt a bejegyzések elolvasásának nehézségeit, mellyel sok esetben kellett megküzdenem, hiszen az egyes plébánosok eltérő módon írtak, emiatt néhány esetben szinte olvashatatlan kézirással is meg kellett birkózni. Kérdéses esetekben „?” jelöltem a bizonytalan névolvasást, ilyenkor mindenképpen ajánlatos az eredeti (vagy mikrofilmen őrzött) anyakönyvet is megtekinteni. Problémás volt az is, hogy az egyes plébánosok sokszor eltérő módon írták a családneveket (pl: Végh, Vég, Veegh stb.), ilyen esetben a könnyebb kereshetőség érdekében a leggyakoribb családneveket egységesítettem, a ritkábban használt vezetéknévknél viszont mindenképp ajánlatos, hogy keresésnél ne rögtön a teljes névre keressünk rá, hanem a név első 3-4 kezdőbetűjével érdemes először próbálkozni, hogy biztosan megtaláljuk a keresett személyt. Mindenképp meg kell említeni, hogy az adatbázis beírása több fázisban történt, fokozatosan alakult ki a beírási módszer, ezért is van az, hogy 1741 és 1836 között a keresztnéveket még latinul írtam, ezek utólagos átírására viszont – a nagy adatmennyiség miatt – nem volt módom. Mivel azonban a keresztszülők beírására később került sor, ezért azt már teljes mértékben magyarul találhatják meg. Ugyanígy eltérések lehetnek a házassági adatoknál a rövidítések feloldásában, néhány ki is maradt a felsorolásból, éppen ezért most ezen a helyen is pontosítanám a rövidítéseket

Férjné:

juvenis (nőtlen, ifjú) – **j** (főleg 1741-1773, 1799-1823 között valamint egészen 1847-ig használtam így), **juv** (1773-1799 közt és 1-2 helyen később is)

viduns (özvegy) – **v** (főként 1741-1773-közt), **vid** (1773 – kb. 1841-ig)

a: advena (jövevény, bevándorolt)

nob.: nobilis (nemes)

neo. col.: neocolonus (újmagyar)

col: colonus (jobbágy)

inq: inquilinus (házas zsellér) -

1842-től kezdve:

j: jobbágy

zs: zsellér

n: nőtlen

ö: özvegy

fm, agr, : földműves

Feleség:

p: puella (leánygyermek)

ö, v, vid: özvegy

vir: virgo (hajadon) (1799-1808 között sima „v” betűvel jelölve)

haj, h. – hajadon (1852-1858 közt tévesen „n”-nek (nőtlennek) írva)

A **házassági anyakönyvben** 1851-től kezdve a férj és feleség neve után megjelenő számok a házasságra lépők életkorát adják meg. 1857-től a plébánosok a házastársak szüleinek neveit is beírták az anyakönyvbe, így egy sorban (1857-től kezdve) a következő adatok találhatóak: férj/feleség neve, életkora, családi állapota, jogállása (ez utóbbi kettő főleg az 1857 utáni néhány évben, később már csak ritkán van jelölve), szülők neve, végül pedig a házasulandó atyjának jogállása. Az adatok megadása viszont eléggé változó, a plébánosok hol beírtak egyes adatokat, hol nem, ezért is eltérő az egyes időszakokban az adatok beírásának módja.

A **halotti anyakönyvi** adatoknál megjegyzendő, hogy 1741 és 1756 közötti adatok (amint az az adatbázisban is látható) igen hiányosak, ezen intervallum között a plébánosok

elsősorban csak az elhunyt családi állapotát (pl. uxor-feleség), jogállását (pl. nobilis), valamint az elhunyt életkorára való utalást (senex – öregember, infans – csecsemő) írták be. Az 1758. évi adatok teljes mértékben hiányoznak, bár jelezve van az anyakönyvbe az 1758-as év, ugyanakkor ezek az adatok nagy valószínűség szerint az 1757-es évhez tartoznak. Az átírásnál nem követtem a latin helyesírási szabályokat (1759-1829), hanem a magyar birtokos szerkezetnek megfelelően írtam át az adatokat a könnyebb olvashatóság érdekében (pl: eredetileg az anyakönyvben: Rosalia filia Josephi Róka helyett az adatbázisban: Róka Josephi filia Rosalia – Róka József lánya Rozália). A „megjegyzésben” értelemszerűen beírtam minden adatot, amit a plébános megemlített az elhunyról – betegség, jogállás, hozzátartozók, házsám (1853-tól kezdve a megjegyzés rovat a házsámmal kezdődik – már ahol feltüntették, ugyanez igaz a kereszteleési adatoknál is) stb.

Látható tehát, hogy az adatbázis korántsem tökéletes, minden hibája és fogyatéka ellenére ugyanakkor céljának (családfakutatás, demográfiai folyamatok vizsgálata stb.) teljes mértékben megfelel.

Amennyiben maradt még kérdés a Tisztelt Érdeklődőben az adatbázissal kapcsolatban, esetleg olyan problémával került szembe, melyet az útmutatóban nem említettem, a krisztian.k@freemail.hu címre jelezve, szíves örömet állok rendelkezésére.

Kovács Krisztián, Ludányhalászi 2010. július 2.